

KNIN

ETNOGR. ZBIRKA

(Zbirka Josuke Dulčić Štović, Narodni muzej Zadar, od 26.9.1995.g.)

1995.

25.9. obišla sam etnografsku zbirku u Kninu smještenu u jednoj zgradi na Kninskoj tvrđavi. Ova Zbirka je postavljena koncem osamdesetih godina. Prikazana je etnografska građa sa područja Kninske Bukovice. Uz zbirku se nalazi i mali depo. Obradeno je nekoliko tema: narodna arhitektura i privređivanja, narodno rukotvorstvo, lončarstvo, pletarstvo, prerada vune, te narodna nošnja, nakit i oružje. Uz predmete su izložene i fotografije. Narodna arhitektura prikazana je kroz tri fotografije i originalne predmete (ognjište sa komplotnim priborom za ognjište) niskim stolom, tri tronošca. Na stolu je bukara, te drvena zdjela sa četiri žlice. Uza zid je prslonjen lopar za kruh i škip. Na zidu visi sito i drvena soljenka. Uz ognjište je i drvena polica za suđe koja se sastoji od tri reda dasaka na kojima je ukupno šest drvenih zdjela različitih veličina te manja i veća bukara. Sa jedne strane police visi na drvenoj kuki tikvica za vodu, željezna tava i vjerovatno futrola za brus. Ispod police je crvena kolijevka i košara.

Tema privređivanja prikazana je sa drvenim sudom i batom za pravljenje maslaca, dva drvena ćupa za mlijeko, jednim za sir, okom (mjera za žito), drvenom lopatom sa kratkom drškom za grabiti brašno i sl., tkvankom i vučijom za vodu.

U prvoj prostoriji je izloženo ~~četrdeset~~ šest predmeta.

U drugoj prostoriji prikazano je lončarstvo, pletarstvo i prerada vune. Prikazani su karakteristični lončarski proizvodi, ukupno devet komada. Ova tema obogaćena je sa tri fotografije izrade lonaca iz Ervenika)negativi su vl.Etnografskog ^{odijela} ~~muzeja~~ iz Zadra). Pletarstvo je prikazano kroz osam karakterističnih predmeta. Neki imaju ručke sa strane, a na drugima velika ručka povezuje dvije strane.

I lončarstvo i pletarstvo prikazano je na dvije police. Pletarstvo je popraćeno sa četiri fotografije.

Prerada vune prikazana je kroz tri fotografije pređenja i pletenja i jednu fotografiju snovanja niti (vl.Etnografskog odjela Narodnog muzeja iz Zadra). Ispod fotografija nalazi se mala škrinja sa biljcem i tara. U ovoj prostoriji nalaze se i tri vitrine različite visine smještene na jednom zidu. Predmeti su u vitrinama izloženi na staklenim policama: gargaše za češljanje vune, tri preslice, kiščići za namatanje vunene niti, te originalni vuneni predmeti: ženski tkani pojas, ženske obuća, torba, te vuneni predmeti na koje je našiven pan izvezen vunanim, svilenim i li pamučnim koncem: ženski prsluk (sakad), dva komada i aljina (haljina s ^{zimskim} dugim rukavima tipa fuštana).

U ovim vitrinama je izloženo dvadeset osam predmeta. U trećoj prostoriji izložena je nošnja, dijelovi nošnje, nakit i oružje. Cijeli zid nasuprot vratiju pretvoren je u vitrinu tako da je zid postao leđa vitrine koja se sa prednje strane sastoji od pet pari dvokrilnih vratiju. Unutar ove vitrine smještene su dvije ženske ljetne nošnje koje se razlikuju po boji veza (tamniji i svjetliji), muška nošnja iz Cetine, te dijelovi muške nošnje: aljak (kaput ² kraći) lička kapa i dugi vuneni haljetak (kaban), koji su najčešće nosili pastiri. Nošnja je izložena na željeznim vješalicama. Na drugoj strani zida su dvije vitrine visoke kao i zid ali su im leđa i bočne strane drveni. U prvoj vitrini izložena je bijela djevojačka haljina s kauri pužićima na pasu iz Cetine i plava ženska aljina s istim pasom, ~~iz Nunića~~, te tkana pregača iz Nunića. U drugoj vitrini izložene su dvije ukrasne igle iz Golubića. Osim ženskog nakita ovdje je izložen i muški nakit: devetnaest ploča oblika lista za koporan iz okolice Knina, te devet srebrnih botuna za koporan iz Bukovice. Oružje predstavlja jatagan. Uz muški nakit je i crvena jačerma (prsluk) s tokam.

U ovoj vitrini nedostaju slijedeći predmeti:

- dvije ogrlice (đerdani)
- dvije ploče oblika lista za koporan
- dvije kubure

U ovoj prostoriji nalaze se slijedeći predmeti: dva kompleta ženske nošnje, jedna muška nošnja te trideset i devet ostalih predmeta.

Tema nošnje popraćena je sa tri fotografije od kojih je jedan negativ vlasništvo Etnološkog odjela Narodnog muzeja u Zadru.

U stalnom postavu nalazi se sto pedeset i dva predmeta i dvadeset fotografija.

U depou se nalazi šezdeset devet predmeta. Djelovi muške i ženske nošnje smješteni su u jedanaest plastičnih vreća koje se nalaze u ormaru. Ostali predmeti smješteni su u malim pretincima jednog ormara. Najviše je vretena (četrdeset četiri komada). Ostalo je pribor oko ognjišta, za privređivanje, pletenje. U depou se nalazi i jedna rastavljena tara.

U prizemlju centralne muzejske zgrade nalazi se i etnografski materijal iz Drniša smješten u jednoj škrinji i kartonskoj kutiji. U kartonskoj kutiji nalazi se dvadeset predmeta (djelovi muške i ženske nošnje), a u drvenoj škrinji su također različiti djelovi muške i ženske nošnje, ukupno dvadeset pet komada. Predmete bi trebalo zaštititi od moljaca.

U Zadru 26.9. 1995.

Mr.

Jasenska Lulić Štović
Jasenska Lulić Štović,

voditeljica Etnološkog odjela